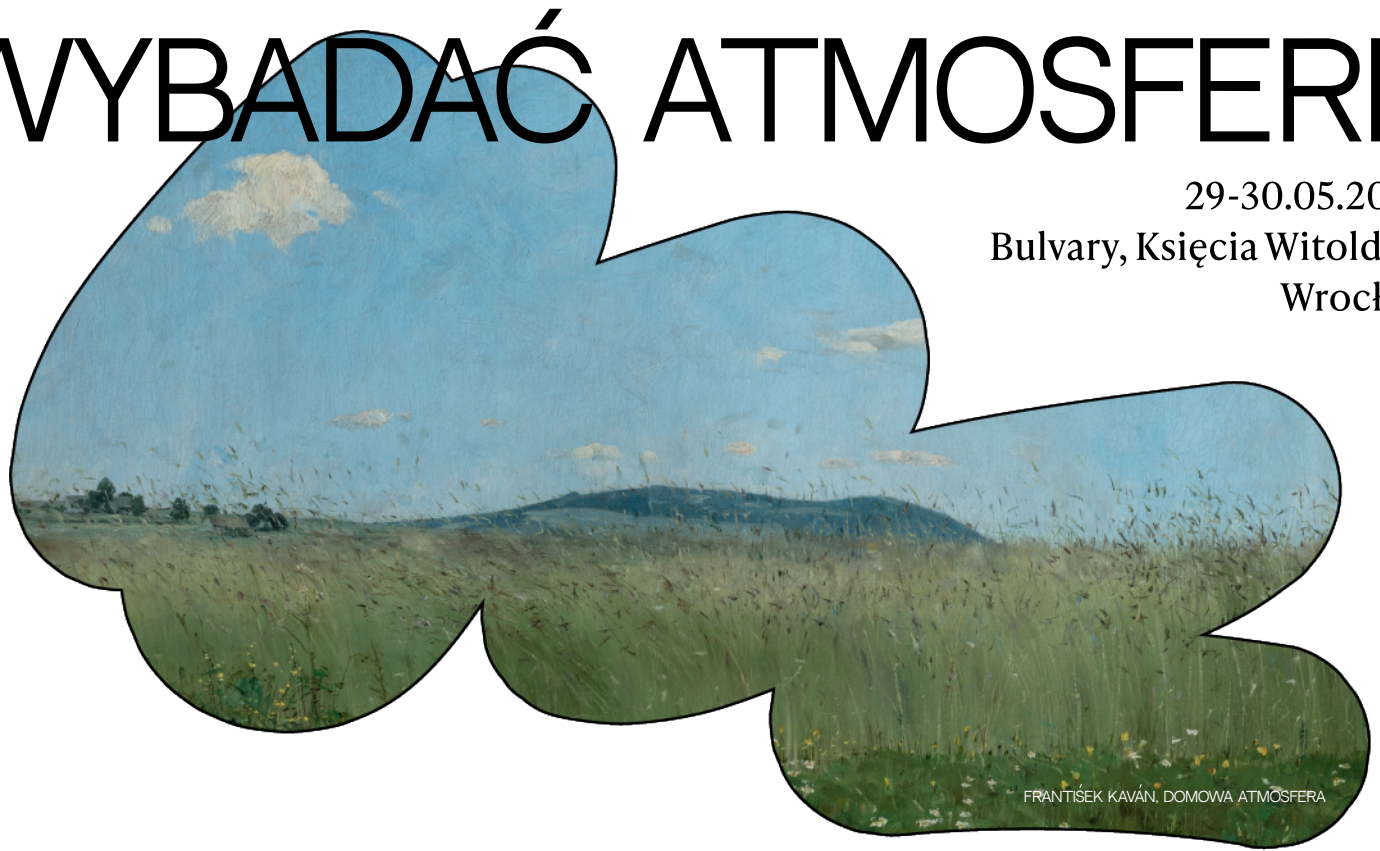

WYBADAĆ ATMOSFERĘ

29-30.05.2025

Bulvary, Księcia Witolda 11
Wrocław

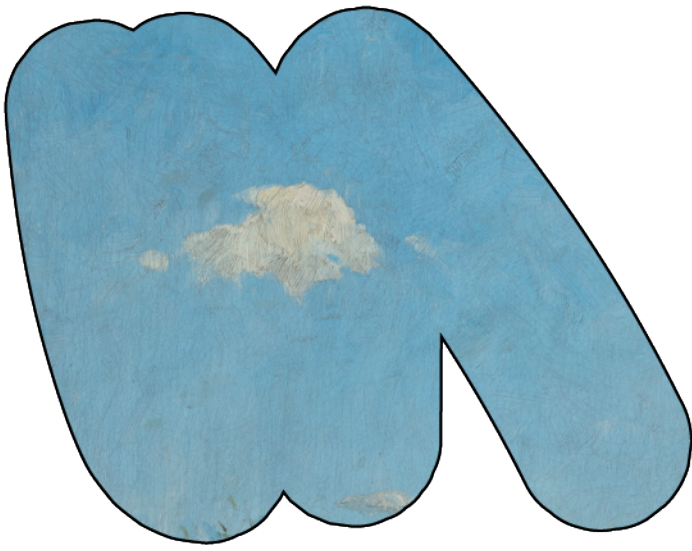
FRANTIŠEK KAVÁN, DOMOWA ATMOSFERA

III OGÓLNOPOLSKA DOKTORANCKA KONFERENCJA NAUKOWA DOKTORANTÓW I DOKTORANTEK INSTYTUTU KULTUROZNAWSTWA UWR „WYBADAĆ ATMOSFERĘ”

Kiedy nie mamy pewności, co nas czeka w obcym miejscu, próbujemy niekiedy „wybadać atmosferę”. Od tanecznych imprez po spotkania dyskusyjne – określone sytuacje sprawdzamy pod kątem odczuć, jakie w nas wzbudzają, „klimatu”, do którego możemy pasować lepiej lub gorzej, wzajemnych oddziaływań między zaangażowanymi osobami, rzeczami czy obiektami naturalnymi. Co jednak, gdy badaniom tak rozumianej atmosfery nadamy naukowy charakter? Na wspólne poszukiwanie odpowiedzi zapraszamy do Wrocławia, gdzie odbędzie się trzecia już edycja Ogólnopolskiej Doktoranckiej Konferencji z serii „Wybadać...”, organizowanej przez doktorantki i doktorantów tutejszego Instytutu Kulturoznawstwa.

Jak czytamy w podręczniku *Affective Societies*: *„Atmosfera” odnosi się do uczucia, nastroju lub Stimmung, który zasadniczo wykracza poza indywidualne ciało i dotyczy przede wszystkim ogólnej sytuacji, w której ciała są osadzone* (Riedel, 2019, s. 85). Czyniąc „atmosferę” punktem wyjścia, możemy więc zaproponować trzy wiodące ścieżki. Po pierwsze, tak jak Gernot Böhme (1993), mamy możliwość opisywania tego, jak czujemy się w określonych miejscach.

Również Peter Sloterdijk wskazuje na atmosferę jako przestrzeń, w której konstytuuje się ludzkie doświadczenie – nie tylko w sensie materialnym, ale również symbolicznym i społecznym. Po drugie, możemy podążać drogą wyznaczoną przez takie terminy, jak nastrój czy Stimmung (niem. „nastój”, „nastrojenie”) – charakterystyczne między innymi dla Hansa Ulricha Gumbrechta (2012), który właśnie w badaniach nastroju w literaturze upatrywał wyjścia z klinczu między skupioną na języku dekonstrukcją a Cultural Studies skoncentrowanymi na uwarunkowaniach zewnętrznych. Po trzecie, o czym dość niedawno w przeglądowym artykule w „Tekstach Drugich” pisał Marek Krajewski (2022), do „atmosfery” możemy dodać przymiotnik „afektywna”, co, jak twierdzi, pozwala dobitnie pokazać, że moduluje ona nasze reakcje, ale również jest przez nas przekształcana; że bywa mobilizująca lub ograniczająca („ożywcza albo przytłaczająca; twórcza albo zniechęcająca”); że ufundowana jest w relacji podmiotu z otoczeniem; oraz że przestrzeń jest ważnym czynnikiem pojawiania się afektów.

Gdy wskazujemy trzy główne drogi interpretacji „atmosfery”, nie jest naszą intencją, by okrajać dyskusję o inne konteksty. Na przykład „afekt” wydaje się być zbliżony do pojęcia wartości – rozumianych jako to, co pobudza do działania i wywołuje określone stany podmiotu – i tym samym wypadać w szczególnym świetle w aksjologicznie zorientowanych teoriach kultury i społeczeństwa. Nie zapominamy też, że wiele współczesnych prac o człowieku i jego świecie jest zatroskanych atmosferą w całkiem dosłownym znaczeniu ze względu na katastrofę klimatyczną. Tytuł numeru „Prac Kulturoznawczych” poświęconego antropocenowi – „Klimat kultury” (Kil-Matlak, Małczyński, 2018) – ukazuje dwuznaczność, z której nie chcielibyśmy „oczyszczać atmosfery”.

BOHME, GERNOT. (1993). ATMOSPHERE AS THE FUNDAMENTAL CONCEPT OF A NEW AESTHETICS, THESIS ELEVEN, NR 36, 113-126.

GUMBRECHT, HANS URLICH. (2012). ATMOSPHERE, MOOD, STIMMUNG. ON A HIDDEN POTENTIAL OF LITERATURE. TŁUM. ERIK BUTLER, STANFORD: STANFORD UNIVERSITY PRESS.

KIL-MATLAK, ALEKSANDRA, MAŁCZYŃSKI, JACEK. (RED.) (2018). KLIMAT KULTURY, PRACE KULTUROZNAWCZE, NR 1-2.

KRAJEWSKI, MAREK. (2022). ATMOSFERA AFEKTYWNA. POZNAWCZA UŻYTECZNOŚĆ POJĘCIA, TEKSTY DRUGIE, NR 3, 285-301.

RIEDEL, FRIEDLIND. (2019). ATMOSPHERE. W: JAN SLABY, CHRISTIAN VON SCHEVE (RED.), AFFECTIVE SOCIETIES. KEY CONCEPTS. LONDON-NEW YORK: ROUTLEDGE.

Czekamy na rozwinięcia tematu atmosfery z punktu widzenia różnych dyscyplin. Poddajemy Wam pod rozagę następujące kwestie, choć jesteśmy otwarci na wielość różnorodnych perspektyw i propozycji:

- » Metodologia badania atmosfery: jak badać atmosferę? Jakich narzędzi do tego użyć?
- » Polityka atmosfery: w jaki sposób atmosfera miejsc wpływa na inkluzywność lub wykluczenie? Jak przestrzeń i jej atmosfera mogą być narzędziem władzy, kontroli lub oporu?
- » Ontologia atmosfery: czy atmosfera istnieje niezależnie od odczuwających ją podmiotów? Jak istnieje?
- » Dynamika atmosfery: jej trwałość i przekształcenia. Możliwości wpływu na atmosferę.
- » Język opisu atmosfer: które słowniki mogą służyć za rezerwuar przydatnych metafor?
- » Cieleśność i zmysły w doświadczeniu atmosfery.
- » Atmosfera w przestrzeniach miejskich i naturalnych.

Zapraszamy do nadsyłania propozycji do 30 marca 2025 r. na adres: anna.kwapisz@uwr.edu.pl

W temacie maila prosimy wpisać „atmosfera”. Pliki w formacie doc(x) powinny zawierać imię, nazwisko autora, afiliację instytucjonalną, tytuł wystąpienia, abstrakt (do 1000 znaków), słowa kluczowe oraz informacje kontaktowe.

KOMITET NAUKOWY KONFERENCJI:

MGR AGATA DYMAŁA
MGR ANNA KWAPISZ
MGR WERONIKA MAZUREK
MGR ŁUKASZ ROZWADOWSKI

BULVARY

INSTITUT
KULTUROZNAWSTWA
UNIwersytet Wrocławski